

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debreceen, József királyi herceg-utca 1.
(Bika-bórház.) — Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRTI ÚJSÁG

Előfizetési ár: havonta 12.50 pengő,
negyedévre 37.50 pengő. Egyes szám
ára hétköznap 50, vasárnap 70 fillér.

Segíts magadon!

Írta: TILDY ZOLTAN

A régi magyar közmondás soha sem volt ennyire aktuális, mint ma: segíts magadon, Isten is megsegít. Ne várj csodára, amely majd megoldja égető napi kérdéseidet. Ne tekintess másokra, hátha valaki elvégezné helyetted a reád váró feladatokat. Mélységbe zuhantunk s ebből csak akkor emelkedhetünk fel, ha az országban mindenki megteszi kötelességét. Nem győzöm eléggé hangsúlyozni, hogy minden energiánkkal neki kell feszülni a munkának s hogy nem szabad válogatni a munkában.

A felszabadult részekben, falvakban és városokban egyaránt, sürgősen el kell takarítani a lehangoló romokat, rendbeszedni utcát, utat, a házak táját. Rossz nézni a romok között tétován, féltlenül járkelő embereket. Elni akarunk, élünk kell, teremtésünk rendet magunk körül a meginduló élet számára. Ne várjunk rendelkezésre, központi utasításra sem, felkudjunk neki, ha valami elvégeznivalót látunk magunk körül. Itt az idő, hogy abbal hagyjuk az erőt emésztő kesergést, hogy felébredjünk a felelősségtől: a kemény munka közben életkedvünk is egyre növekedni fog.

Mikor ezeket a sorokat írom, hideg szél hordja a havat az utcákon, de pár nap s itt lesz a tavasz. Földjeink legnagyobb része munkálatlan, vetetlen. Elközelíthetetlenül nagy feladat előtt áll egész mezőgazdaságunk. A műveléshez szükséges állati, gépi erő javarészt hiányzik. Mit tegyünk? A kétségbeesés szavára hallgassunk s mondjuk azt, hogy ügyis hiába minden erőfeszítés? A nehéz akadályok előtt megtorpanva, maradunk tétlenül? Nem! Az emberi akarat s a komoly elszántság le fogja győzni az akadályokat. Ha eszközeink fogyatékosak, pótolni kell emberi erővel s hosszabb munkaidővel. Ez az esztendő próbára fogja tenni az új, demokratikus Magyarországot belső erőt. Nem szabad, nem lehet megbuknunk ezen a próbán.

Ki kell hoznunk ebben az évben a magyar földből mindazt, amire az ország népének szüksége van s azt is, amit kiadni tartozunk. Az Ideiglenes Nemzetgyűlés nemsokára megszavazza a földreformtörvényt. A jogosult földigénylőknek már ebben a mostani nehéz esztendőben eredményes munkával kell megmutatni, hogy méltó kezükbe kerül legdrágább kincsünk: a magyar föld.

Örömmel és belső megelégedéssel olvastam a hírt, hogy a gyáripari munkásság sok helyütt milyen hősies erőfeszítéssel kezdte meg a munkát. Hogy ez a munkásság miképpen fo-

A danzigi öbölnek már csak egy szűk partmenti sávja maradt német kézen

Szovjet csapatok elfoglalták Küstrin, Puck és Tzew városokat A Balatontól keletre vérbefulladt a németek áttörési kísérlete a Dunához A szövetségesek előrenyomultak a Kölnből Frankfurtba vezető úton - Amerikai csapatok átözoenlenek a Rajnán és 23 helységet foglaltak el - Dortmund várost 5000 tonna bomba rommá változtatta

A Szovjet Tudósító Iroda hadműveleti jelentése

Moszkva, március 13. (MTI) A Szovjet Távírási Iroda március 12-i hadműveleti jelentése: A 2. belorusziai arcvonalunk csapatai folytatva támadásukat elfoglalták Tzew (Dirschau) és Neustadt városokat, a németek fontos védelmi támaszpontjait a Danzigba és Gdyniába vezető útvonalon és Gdyniától északra elfoglalták Puck (Putzig) várost és kijutottak a danzigi öböl partjára és arcvonal csapatai ezzel egyidejűleg elfoglaltak több mint száz más helységet is. Március 11-én ebben a körzetben több mint kétezer német katonát és tisztet ejtettek foglyul. Az 1. belorusziai arcvonal csapatai szívós harcok után március 12-én rohammal elfoglalták Küstrin várost és erődjét, fontos közlekedési gócpontot, a németek nagyerőjű védelmi támaszpontját az Odera mentén. Ez a város a Berlinbe vezető útvonalakat fedezte. Magyarországon a Balatontól északra és keletre csapataink visszaverték az ellenség nagy gyalogos és páncélos kötelékekkel indított rohamait és súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek. A március 11-én vívott harcokban ebben a körzetben ágyúinkkal szétzúztunk 54 német harcocsit és rohamlöveget, ezenkívül szétzúztunk és aknamezőinkkel felrobbant, illetve üzemképtelenné vált az ellenség 27 harcocsija és rohamlövege. A hadszíntér többi szakaszán helyi jelentőségű harcok és felderítő tevékenység folyt. Március 11-én az egész arcvonalon megerőltünk, illetve megsemmisítettünk 168 német harcocsit és rohamlöveget, légi harcokban és légvédelmi ágyúink tüzeiben leöltük az ellenség 102 repülőgépét.

Március 12-ére virradó éjszaka nehéz bombavető repülőgépeink csapásokat mértek Danzig, Gdynia, Königsberg hadiipari céltárgyaira. A bombázások eredményeként az említett városokban robbanásoktól kísért tüzek keletkeztek. Különösen erős robbanás ment végbe Gdyniában, a katonai raktár közelében és kikötőjében.

A 2. belorusziai arcvonalunk csapatai folytatták sikeres támadásukat. A szovjet csapatok minden irányból Danzig felé előretört a Danzig felé vezető útvonalon elfoglalták Tzew (Dirschau) nagy vasúti csomópontot, a németek erős védelmi támaszpontját. Az ellenség nagy gyalogos erőket vont össze ebben a körzetben és ellentámadásokkal próbálkozott. Az éles csapatok visszaverték az ellenség támadásait, főerői átkaroló manővert hajtottak végre és váratlan szárnycsapásokat mértek az ellenségre. Az ellenséges csapatokat körülzárás veszélye fenyegeti. A németek fegyverzetüket és felszerelésüket eldobálva rendetlenül vonultak vissza. Egy másik szakaszon gyorskötellekek és gyalogság szétverte a németeket, üldözte őket és gyors ütemben előrenyomult. Így értek el Neustadt város nyugati határához, ahol a németek barrikádaikon és köépületeikben makacs ellenállást fejtettek ki. Gyalogosok és tankisták szétzúzták a német ellenállás gócpontját és elfoglalták Tzew (Dirschau) városát, kiaknázva sikereinket, csapataink 25 km-re előrenyomultak és lendületes rohammal elfoglalták Puck (Putzig) várost, amely a danzigi öböl partján fekszik. Egynapi harcok alatt elfoglaltak csapa-

taink több mint száz más helységet. A németek kezében csupán a danzigi öböl egy szűk partmenti sávja maradt. A szovjet kötelekek a visszavonuló németeknek óriási veszteségeket okoztak. Helységek utcáin és utakon az ellenség ezerszámra hagyta hullait hátra. Csapataink zsákmányoltak 34 harcocsit és rohamlöveget, 11 páncélozott vontató járművet, 127 tábortágyút, 6 repülőgépet, 1800 társzekeret, különféle hadianyagokkal megrakva, 2600 lovat, 15 vasúti szerelvényt s nagymennyiségű más hadianyagot. Az 1. belorusziai arcvonalunk csapatai rohammal elfoglalták Küstrin várost, Ez a város a Wartha és az Odera folyók összefolyásánál fekszik, nagyerőjű támaszpont volt a Berlinbe vezető úton. A legutóbbi esztendőben Küstrin várát vasbetonvédelemmel tőkéletesebbítették, csapataink néhány nappal ezelőtt kezdték meg a harcot a várossal. Szovjet tank- és gyalogos erők összpontosították tüzéségi előkészítés után lendületes támadással elfoglalták Neustadtot, Küstrin északi elővárosát. Heves utcai harcok fejlődtek ki. A németek kis erődde alakítottak át minden középületet. Az utcákat aknamezőkkel, barrikádokkal és tankelhárító akadályokkal torlasztották el. A tüzéség szétzúrtá ezeket és utat nyitott a gyalogság rohamra számára. Az ellenség katonáinak sok hulláját hagyta a városban. A németek egymás után kénytelenek voltak feladni a háttömböket. A szovjet csapatok visszaverték a németek ellentámadásait és kivetkék őket a pályaudvarról és a hadiüzemek körzetéből és zsákmányoltak 150 tábortágyút, valamint nagy

lőszerraktárakat. Csapataink ma befejezték az ellenség nagy helyőrségének szétzúzását és teljesen elfoglalták a várost és erődjét. Nagyszámú foglyot ejtettek. Légi erőink aktív módon támogatták a földi csapatok tevékenységét. Szovjet repülőgépek leölték az ellenség 32 repülőgépét. Ezenkívül a légvédelmi tüzéség leölt 8 német repülőgépet. Kolbergől délnyugatra egy erőd megsemmisítése során a német fasiszták egy csoportja ellenállást fejtett ki. A harc eredményeképpen elpusztítottunk 27 német katonát és tisztet, 11-et pedig foglyulejtettünk. Az elesettek között megtaláltuk Rubel altábornagy, a 163. német gyaloghadosztály parancsnokának holttestét.

Magyarországon a Balatontól északra és keletre az ellenség erős tüzéségi előkészítés után felújította állásainak elleni rohamait. A németek az előző napon nem tudtak eredményt elérni, így két további páncélos hadosztályt vetettek a harcba. Hadifoglyok közlése szerint a támadás megkezdése előtt Hitler parancsát olvasták fel, amelyben elrendelte, hogy a németek az áldozatokra való tekintet nélkül március 10-én érjék el a Dunát. A németek már többszáz tankot vesztettek, de sikert elérni nem tudtak. A szovjet gyalogság óriási veszteséget okozott az ellenségnek. Egy nap harcain alatt több mint 3000 német katonát és tisztet pusztítottak el a szovjet csapatok. A légi erő is eredményesen avatkozott a küzdelemben. Szétzúztuk a németek sok harcocsiját, rohamlövegét, páncélozott vontatóját és gépkecsit, légi harcokban leöltük az ellenség 25 repülőgépét.

gott neki éjt-napot egybevetve a gyárak helyreállításának s a munkaeszközök megjavításának. Jó példa ez, amit követni kötelesség. Az ipar s a föld dolgozóinak össze kell fogniuk, munkában kell össze fogniuk az ország újjáépítésére, az élet megindítására. A mezőgazdaságban még az apró kétkézi munkaeszközök is hiányoznak sok helyütt. Az ipari munkásságnak kell segítségül jönnie ez eszközök előteremtésével.

De még ebben a tekintetben

se várjon mindent egymástól a két nagy dolgozó réteg. Mindegyik tegye meg mindazt, amire csak megtehető, de igyekezzék önmagán is segíteni. A földművelő teremtsen meg maga, ha kell, kisebb munkaeszközöket, vagy azoknak hiányzó tartozékait. Hány ezeremestert láttam én magam is a falvakon, akik e tekintetben — még akkor is, amikor erre nem volt feltétlen szükség — meglepő dolgokra voltak képesek.

Az ipari munkásság, a há-

nyák dolgozó s a városok népe pedig maga is járuljon hozzá önmaga élelmiszereivel való ellátásához. Ahol csak termelésre alkalmas üres földdarab van a városokban, vagy azok környékén, ott fogjon hozzá kerti, mezőgazdasági termeléshez. Városokban, különösen a nagyobbakban és főleg a fővárosban sok ember lesz, aki az átmenet első időiben nem talál állandó elfoglaltságot. Mindenki, az értelmiségi rétegek elsősorban, kereszenek területet, ahol dolgozni lehet. Egy darab földet, amit

meg lehet művelni, vagy más helyet, ahol produktív munkát lehet végezni.

Sok szempontból beteg társadalmunk egyes körei szegénynek tartották a fizikai munkát. Hiszem, hogy a felépülő új magyar társadalomban csak egy lesz a szegény, az, ha valaki kényesen válogat a tennivalókban és nem dolgozik. Nem a munka szegénye, hanem a munka kötelessége és dicsősége vár ránk.

AMERIKAI CSAPATOK ÖZÖNLÉNEK A RAJNÁN

London, március 13. (MTI) A renagéri hídőnél szövetséges csapatok 2 km-es térfélszereget lettek szert a Rajnától keletre. Az amerikaiak elfoglalták két újabb várost és az élkötellek az északra már csak 5 km-re voltak a Kölnből Frankfurtba vezető autópályától. A hídőállást 16 km-re kiterjesztették és csaknem 7 km mély. A németek kisebb mentámadásokat hajtottak végre, ezeket azonban az amerikai csapatok visszaverték. Néhány német repülőgép támadást intézett a hídő ellen. Az amerikai csapatok tegnap fokozatosan átözlöltek a Rajnán. Az amerikaiak a Rajnán túl összesen 23 helységet foglaltak el. Sok községet megiszítottak a németekből és közepén egy kb. 15 km-es áv kivételével a Rajna-folyó egész hossza szövetséges kézen van. A front északi végében szövetséges tankkötellek öszvevonták erőiket a Rajnától nyugatra Wessel körzetében és a szövetséges ávuk a folyón túli német hadállásokat lövik. Tizenhat nap alatt az offenzíva kezdete óta az amerikai 1. és 3. hadsereg öszvezen 80.000 hadifoglyot ejtett.

London, március 13. (MTI) A Luftwaffe tegnap ismét sikertelenül próbálta akadályozni a szövetségesek támadását Vergetólól, délnyugat felől Bologna felé vezető úton. A szövetségesek három hadállást támadtak és elkeseredett harcok folytak. Rómából jelenték: Rosta tábornokot, volt olasz vezérkari főnököt, aki a

A városi kertészet egymillió palántát oszt szét Debrecenben

A mezőgazdasági termelő bizottság Arany János korelnök vezetésével ülést tartott. Az ülés megállapította, hogy a felhívásra, hogy a szántó és bevetett területeket, vetőmagszükségletet és készletet s hogy mennyi területet tudnak saját erejükből megművelni, a gazdaközönség állg egyháromadát jelentette be adatait. Ezért a bejelentést nyolc nappal megköszömböztették. — Kimondta az ülés, hogy aki ezidő alatt nem jelentette be adatait, az nem részesülhet sem vetőmag, sem igazságtét

A Kereskedő Társulat az áru piac ellátásáért

Debrecen ósrégi kereskedelmi testülete, a Kereskedő Társulat ezúttal kivészi részét a német pusztítás után rombadöntött gazdasági élet építómunkájából. A hídő szózat, mely a tisztességes kereskedelem visszaállítására érdekében hangzott el, nagy visszhangra talált a régi üzletemberek körében és a Társulat közelében megindult újra az élet.

Ujváry Sándor, a Társulat ezúttal elnöke a következő kijelentéseket tette a közeljövő feladatairól:

— A demokratikus átalakulásban helyet kér Debrecen kereskedő világa is. Elsősorban arra a kereskedőkre gondolok, akik a Kereskedő Társulat tisztas hagyományainak szellemében folytatják működésüket. Minden munkánk odairányul, hogy visszaállítsuk a jogos kereskedői szellemet és megsemmisítsük a pillanatnyi haszonért a közre annyira ártalmas illegitím kereskedelmet. Erélyes lépéseinket a hatóságok és támogatják és amilyen fontos és a közönség érdekében, épp oly fontos az, hogy a közönség tisztán lásson és megkülönböztesse a konjunktúrás üzletemberekkel az igazán nehéz körülmények között dolgozó becsületes üzletemberekkel.

— Az áruhiány problémája sok gondot okoz ma a kereskedőknek. Ennek megoldása céljából szerveztük az áru felkutatási bizottságot és a kereskedő karaván rendezést, mely a felszabadított területek árubőségéből juttatna a debreceni piacnak is. A karavánban az ép számmal jelentkezők már kereskedők s csak a rossz időjá

bírósi tárgyalás elői elmenekült, tegnap távollétében életfogytiglani börtönrre ítélték. Jacominit, Albánia volt kormányzóját 24 évi börtönrre ítélték. Az amerikai csapatok Mindanao szigetén elfoglalták Lambuanga városát és egy repülőteret. A szövetségesek folytatták előnyomulásukat és elenyésző veszteségek árán megrohanták a géppuskafészkeket.

1100 BRIT REPÜLŐGÉP 5000 TONNA BOMBÁVAL ROMHALMAZZA DORTMUNDOT

London, március 15. (MTI) Az amerikai légi flotta tegnap Schweinmünd katonai célpontját támadta 55 km-re Stettinől északra. Több mint 1100 brit Lancaster és Halifax repülőgép rommálta Dortmundot, a Ruhr-folyó keleti kapuját. Az angol légi haderő 5000 tonna bombát dobott a városra. A háború legnagyobb erejű nappali légi támadása volt ez, amely Essen előző napi támadásának erejét is felülmúlta, Dortmund, mely egykor nagy acélgyárak központja volt, most igen fontos közlekedési csomópont, romokban hever. A bombázókat brit, csehszlovák és lengyel vadászok nagyszámú rajja kísérte. Hétszáz gép összpontosított támadást intézett a nyugati hadszíntért ellátó rendező pályaudvar ellen. Mintegy 800 szövetséges közpömböző és vadászgép utolsó és vasúti gőcpontokat támadott és 45 különböző helyen megállította a forgalmat. Moszkitók az éjjel immár 21-szer Berlint bombázták.

akcióban ellene az eljárás is megindul. Kimondta az ülés, hogy a kiskonyhakert igénylés érdekében erőteljes propagandát indít. A városi kertészet egymillió palántát bekerülési áron fog szétosztani a jelentkezők között: paradicsom, paprika, káposzta és kalarábó palántákat. Megkeresik a szomszédos községeket is, hogy az ottani lakosok is jelentésk be Debrecenben levő mezőgazdasági területük adatait.

rás gátola meg eddig az ellundulást. Nagyvárad, Arad, Temesvár és Bukarest a végcéljal ezeknek az árubeszerező karavánoknak. Sajnos, a kereslet folytán és a termelés hiánya miatt ott is emelkedtek az árak, úgyhogy azzal nem kecsgettetem a közönséget, hogy a beérkező árak olcsók lesznek.

— Nagy népszerűséget okoz a fizetési eszköz hiánya is. Az erdélyi kereskedők csak pengő ellenében adnak el portékát s más valutát nem fogadnak el. A forgalomban lévő valutákra is a spekuláció tette rá a kezét és a debreceni nélpénzüntézetek beváltó műveleteinél — úgy tapasztaltuk — szívesebben elégitik ki a valutásokat, mint a jogos kereskedő igényeket. Ennek kiküszöbölése céljából tette magáévá a kereskedelmi és Iparkamara azt az előterjesztésünket, hogy a pénzügyminisztériumot rendelkezés kiadására kérje, mely szerint a pengő beváltásánál elsősorban a kereskedelmet lássák el a szükséglettel. A spekulációt pedig gátolják meg — amely e téren valóban közérdek ellenes működést fejt ki.

A HONVÉD A TE FIAD!

Adakozz részére fehérneműt!

Mielőtt arany, ezüst
briliáns ékszerét
óráját eladja
mutassa meg
Szelecsényinek
Sas-utca 2 szám

Nagyfontosságú ügyek a politikai bizottság ülésén

A Politikai Bizottság március 12-i ülésén Zsedényi elnök bejelentette, hogy a politikai pártok Debrecenben tartózkodó vezetőit: Tilly Zoltánt, Rákosi Mátyást és Szakasits Árpádot az ülésre tanácskozási joggal meghívta. A Politikai Bizottság javasolja, hogy az ideiglenes nemzetgyűlés kibővítése után a bizottságot újraválasszák, tagjai számát 35-ben állapítsák meg s az ideiglenes nemzetgyűlés elnökségének tagjai és a miniszterek a politikai bizottságnak tanácskozási joggal legyenek tagjai.

Az államfői jogok kérdésének tisztázására bizottságot küldenek ki. A nemzeti főtanács harmadik tagjává az ideiglenes nemzetgyűlés kiegészítő tagja Gerő Ernő nemzetgyűlési képviselőt, póttagul Révai József képviselőt választotta meg. Kéri az ideiglenes nemzetgyűlés elnökségét, hogy a budapesti választások tekintetében intézkedjék. A budapesti képviselők száma 108, a választásokra lehetőleg március 20-ig ejtők meg. — Javaslattal kér a bizottság az államfői jogok tisztázására kiküldött bizottságtól a felszabadított és felszabadítandó területekről behívandó képviselők számára névve. Kéri az ideiglenes nemzetgyűlésnek április első napjában Budapestre való összehívását s ennek lehetősége érdekében a fegyverszüneti ellenőrző bizott-

ságnál közbenjárást.

A Politikai Bizottság a szövetséges nagyhatalmak és Magyarország között kötött fegyverszüneti szerződést bemutatás végett az ideiglenes nemzetgyűlés elé terjeszti. Ugyanakkor köszönetet mond a fegyverszüneti bizottság tagjainak. Tudomásul veszi a bizottság, hogy Magyarország és Németország között 1944 december 26-ával a hadállapot beállt s felhatalmazza a kormányt, hogy rendeltetéleg hajtsa végre mindazokat az intézkedéseket, amelyekre a fegyverszüneti szerződésben magát kötelezte. Felhatalmazást ad a nemzetgyűlés elnökségének, hogy a parlament helyreállításáig költségeire a pénzügyminisztertel hitelt vegyen igénybe.

A köztársasági párt elismertetését követően kapcsolatban elfogadta a bizottság előadónak az előterjesztését, hogy a kormány a teljes gyűlékezési, szervezkedési szabadság alapján áll, amelyet csak egy szempont korlátozhat, hogy ne legyen fasizta irányú szervezkedés. Amennyiben a köztársasági párt szervezkedése sikerrel jár és tömegeket fog megmozgítani az elismertetés és nemzeti bizottságokba való részvételre vonatkozó kérdés elbírálására a bizottság annak idején vissza fog térni.

„A problémakutatás és lehetőségeink feltárása ma egyike legsürgősebb feladatainknak!”

A debreceni Szabadegyetem legutóbbi előadásán találkoztunk össze Károlyi Istvánnal, aki néhány esztendeje a Nyári Egyetem idejében már járt Debrecenben és akkor érdekes fejtegetéseket közölt egy Problémakutató Intézet felállításának érvelés kapcsolatában. A „Debrecen” munkatársra kérdést intézett a kitűnő tudóshoz, aki évtizedek óta dolgozik ezen a kérdésen. Arra nézve, hogy napjainkban mennyire lenne időszerű tervének megvalósítása.

— A demokrácia idején természetesen sokkal több a lehetőség, hogy a problémakutató intézet megvalósuljon, mint az elmúlt évtizedek alatt, amikor hiába döngöttünk zárt kapukat, azok mindvégig zárva maradtak. A germán szellem annyira átittatta abban az időben minisztériumainkat, hogy a magyarság sorsát komolyabban előbbre vivő, szélesebb horizontú terv feltételén elutasításra tartott. Néhány napos debreceni tartózkodásom alatt örömmel tapasztaltam, hogy mennyire más ma a helyzet és bizom benne, hogy sok olyan egészséges gondolat válik most valósággá, ami az utolsó 15 évben elveszett az irrasztalok labirintusában.

VEGYUNK ALAPOS VIZSGALAT ALA MINDEN FONTOS KÉRDÉSTI

— A problémakutatás és lehetőségeink feltárása napjainkban, amikor a német uralom teljesen kifosztva, romokban hagyta az országot, egyike legsürgősebb feladatainknak. Össze kell állítani legsürgősebb, legsúlyosabb problémáink sorozatát, azokat alapos, szinte gőrcs alatti vizsgálat tárgyává tenni, anélkül, hogy tartani, az országot valamennyi nagy gondolkodóját, írókat, tudósokat hozzájárására, javaslatára felszólítani. Nem szabad azonban ebből a munkából kizárni a népet, amelyiknek sorskérdései csak akkor és minden beérkező javaslatot azonnal vizsgálni, minden megváltó egészséges gondolatot mérlegelő tárgyává tenni.

IRÓK NÉLKÜL.

— Elsősorban gondolok írónk minél teljesebb számban való bevonására. A Problémakutató Intézet tulajdonképpen a magyar szellemiség parimenti lenne és itt írónk nem nélkülözhetők. Gondoljunk csak arra. Szabó Dező már 1918-ban tisztán látta a germán veszedelmet. „Az egész lánthatár”-ban szinte 50%-át a magyar problémáknak tanulmányozta. Nemeth László, Zilahy Lajos, Veres Péter, Illyés Gyula, Nagy Lajos, Móricz Zsigmond olyan gyöttrőn átérték a nemzeti sorskérdéseket és annyi világozó, okos és realis gondolatot vetett fel azok megoldása érdekében, hogyha politikusaink utánuk mentek volna, bizony sok mindent elkerülhetett volna az ország abból, ami bekövetkezett. Írók nélkül a magyar írókat de sokszor mellőzve csak egy lélekben, de sokszor mégis a germán minisztériumnak letehet dolgozni. Mert ugyan ki vetett fel a magyar életben annyi komoly és mély gondolatot, mint Nemeth László, vagy Zilahy Lajos? Ki ismerte annyira a magyar nép minden bűnjait, mint az egész életét a nép között tált Móricz Zsigmond? Es ki viselte annyira szívén a népet és országát, mint a magyar írók, akik nemcsak hallgattak, hanem el is hallgattak az utolsó években — megdöbbentően nagy számmal. Abba, ami történt és ami előre látható volt, hogy történni fogt, hál bele egész ország irónk annyira gyötrelmesen át, hogyan viszik pusztulásba Magyar-

EGY ÉRDEKES TERV AZ INGÓCÁGOK KATASZTRÉJÉRŐL.

— De süket fülekre tált itt minden jószándékú magyar ember, ha elő mert hozakodni tervével. A háború kitörése előtt, még 1938-ban tettem javaslatot arra, hogy az ingócságokat is katasztrórává állítsanak ki róla birtoklapot, amit az új tulajdoson átírt. Ez azt az indítványt akkor egy igazságos adórendszer érdekében tettem és juttattam el a pénzügyminiszterhez. Arra gondoltam, hogyha valóban van egy kétezer pengős háza, az megfoghatja az adóhivatalt, megadhatja olyan mértékben, hogy szinte minden másfél-két évtizedben újra megújított ingatlan. Ellenben ha van egy félmilliót érő ékszer, százezer forint paraszószonyos, vagy bundája, az után nem kell adózni. Egy lezárt ékszer adómentes adómentes volna kévékedni. Természetesen Iránydék és Reményi-Schnellerék seha nem gondoltak arra, hogy megvalósítsák. Pedig gondoljunk csak arra, hogy most, amikor a történelem nagy földrendése szétlóbált a magántulajdon, amikor minden másfél házból egy harmadikba, de sokszor nyolc-fiz helyre kerültek át a tárgyak, milyen könnyű volna egy általános tulajdonvizsgálat és általában milyen könnyű lenne minden nyomozás, ha az ingócságok tulajdonjogát névre szóló birtoklappal kellene igazolni.

TERMELESI VERSENYTI

— Összes nagy kéreléseinkben meg kell kérdeznünk a szakembereket mellett az írókat tudósokat is. Ezekben van egy belső fény, ami a jövőbe világít és olyan dolgokat lát, ami másnak, még ha olyan kiváló szakember is nem adható meg. A földreformtól a munkabérek igazságos rendezéséig mindenben kikérném véleményüket. A földreformmal kapcsolatban megkérdezném felvetni, hogy az összes szociális szempontokat vegyük figyelembe és azonnal tekintsük ezt az évet egy versenévnek, amikor a legnevesebb sportban, embereknek az éhínségűl való megmentéséért versenyeznek az emberek, ki tud többet termelni, több óras száznak kényerét adni. És aki ebben a versenyben egészen kiváló eredményeket mutat fel két keze munkájával, azt jutalmazza minden szemponton felül is a magyarság, amit legjobban megérdemelt: a magyar földet, amiből a legszebb eredmény hozta ki, bebizonyítva, hogy érdemes rá.

— A munkabérek kérdésében pedig társaink tenném a munkásokat, akik részt vesznek a vállalkozásokban, megkapják a rájuk eső százalékat az eredményükről éppen ezért igyekeznek is, hogy az eredmény minél nagyobb legyen. — Általában elég éstét képet festenek a rák város esztendőiről ellátás tekintetében. Én azt hiszem, nem lenne káros má most gondolunk minél több közös étkező felállításáról. Nem az elmúlt rendszerek sötétemléki népkonyháira gondolok, éttermszerű, tisztas, rendez étkezőkre, esetleg kétházum utcafronton kihordott és célra készült autókban kihordott és házaknál szétmért ételre. Bendes, izleles, helyzetünkhöz mérten legjobban színvonalú étkezőre. Előnyét látom ennek először abban, hogy felszabadul konyhai teendők alól sok nő munkáerő, ami a termelés szolgálatába állítható. Másodszor megoldódik a háztartási alkalmzattal kérdése. Harmadszor nagyban való főzés jóval olcsóbb, minnesen beszerzési gond, élelmiszerhazása. Negyedszer igazi egyenlőség nyilvánul meg, minnesen fenétepek stb. Ennek ellenére sem tenném ezt kötelezővé, aki otthon akar főzni, az főzzen. Ha a

DEBRECZEN 1945. III. 14.

közös étkező jól, elősón és beszerzési gondok nélkül ad, úgyis laasan mindenki észreveszi azt. A beszerzés pedig a közleteleknek könnyebb és olcsóbb, mint az egyéneknek.

— Utóljára hagytam a problémakutatás kiegészítést, de éppolyan fontos részét: a lehetőségeinket. Nálunk jelenlegi kifosztottságunkban is ezer olyan lehetőség van, amit nem használunk ki kellőképpen. A napokban éppen Debrecenben mondotta Papp Antal a filmről tartott előadásában, hogy a film művészetét voltaképpen a rendezés öszveváltó művészetével egyenlő. Ugyan ezen felfogás alapján egy baranyai mórnök, Szabadkai István, a színjáratot akálára ooztatta fel, megállította, hogy egy művész arca 174 milliméter kában vehető fel s az így előre filmre vetett játékképként, táj- és milliméterekből a forgatókönyv alapján összeállítható filmek, mint a mostani előállítások költség századrészébe kerülnek. Ugyanennek a mérnöknek találmánya egy olyan anyag, mely kis helyen elfér, de futatóval szobanagyságra fújtható s benne asztalok, székek, ágyak felüthetők fel, tehát megfogalmát. Ma még senki nem tud valósítani a zsebben hordozható hátezerlites találmányokról, de nem tudunk ezer és ezer más zseniális gondolatról. Ezeket fel kell kutatókat. Tervezett reformokat kis emberileg tepeken úgy ki kell kísérletezni, mint ahogy a vegyész kikísérletezi lombújában találmányát. Ezeket a célokat valószínűleg megvalósítani s a problémakutató intézet, melynek gondolatát nálunk talán sokeadán, de felállítására egy lépéselőre nagy emberileg maradtalan szorgalmat kell a magyarság romokból felépített, jobb jövőjéhez fejezte be nyilatkozatát Károlyi István.

A Testnevelési Főiskolát nyissák meg minden tehetséges sportember előtt

A debreceni sportkerület töltő javaslatot dolgozott ki az időszerű sportkérdések megoldására. Egyik javaslatát érdekes és felelete meg sok vita fog megindulni. A javaslat lényege: nyissák meg a Testnevelési Főiskolát minden érdemes, tehetséges sportember előtt, aki hiuadtást érez arra, hogy a fiataloságot oktatni, nevelni, tanítani tudja. A Testnevelési Főiskola adta a testnevelőtanárutánpótlást és a főiskolára nyolc középiskola elvégzése után korlátozott számban vettek fel hallgatót. A javaslat arra irányul, hogy a létszámot növeljék egyfelől, másfelől mindazokat a tehetséges, több sportágban kiváló eredményt elérő, hozzáértő, oktatásra, továbbképzésre alkalmas sportembereket is vegyék fel, akiknek esetleg nincs meg az előírt iskolai képzésük, azt nem tudták megszerezni. Az edzőknél is lehetett látni, hogy többször a kevesebb iskolai végzettséggel, de nagy szakértelemmel rendelkező edző nagyobb eredményt ért el, mint a nagyobb iskolai képzéssel rendelkező edző és ugyanaz várható a testnevelő tanároknál is. A javaslatot a sportkerület eljuttatja illetékes helyekre.

Különleges
ludtalpbetétek
orvosi műszerüzem
Barát István mérnök
a bpesti Ráth üzem v. mérnöke
Miklós-utca 4. fsz.

Veszek, eladok
szövetet, vásznat
férfi- és nőiruhát
Megbízásból legmagasabb árat
fizetek aranyért
Nagy divatház
Piac-utca 51 szám

CSOKONAI SZÍNHÁZ
Ma szerdán, március 14-én
Kálmán Imre ragyogó nagy operettje
Csárdáskirálynő
Kezdeté fél 4 órakor
Telefon: 110. Nézőtér fűtve!

